

OROSZ

A Novij Zsurnalban részletet közölnek Jurij KASKAROV *East-West* című regényéből. Az 1940-ben született és 1994-ben elhunyt író az emigránsok (akiknek második hullámáról a lap egy másik írása szól) közé tartozik, ám nem volt disszidens, minthogy soha nem foglalkozott politikával. Ő szerkesztette és készítette elő kiadásra Loszev grandiózus művének, *Az antik esztétika történetének első három kötetét* s *A szimbólum problémája és a realiztikus művészet* című tanulmányát is. Sokat tett az általa igen nagyra tartott szerző utóéletében gondolatainak, koncepciójának kreatív továbbfejlesztéséért, mondják róla kissé talányosan. Kaskarov külföldön nem tudott gyökeret verni, beilleszkedni, iszonyatos honvágya volt, megélhetési s egyéb problémákkal küzdött, egyszer visszarepült Bécsig, de már nem engedték vissza a SzU-ba. Eszeveszett honvágyán az enyhített, hogy találkozott Amerikában a Novij Zsurnal főszerkesztőjével, s a hamar megkezdődő és gyümölcsöző együttműködés ugyanoda szakadt honfitársaival felébresztette alkotókedvét. Eredeti ember volt, aki került a konvencionális megoldásokat, mindenféle sallangot és teatralitást, ennyiben egyáltalán nem került tanult szakterülete, az orosz irodalom hatása alá. Érzékeny, pszichológiailag hiteles, szikár, szigorú, őszinte próza az övé.

A Szlovo/Wordben BRJUSZOV *Tüzes angyalának* provokatív mágiusságáról ír Vlagyimir Kantor az Ezüstkör, a 20. század első évtizedeinek nagy kulturális fellendülése tükrében.

Az NLO az SZKP KB (a harmincötön aluliak nem valószínű, hogy fel tudják oldani az utóbbi mozaikszót) munkatársainak Alekszandr SZOLZSENYICINRŐL szóló visszaemlékezéseit közli, hosszú részleteket a velük készült interjúból. Lelombozó olvasmány. Nem hatott rájuk se Szolzszenyicin, se a *Doktor Zsivágó* PASZTERNAKTÓL. Az utóbbit rettentően unalmasnak tartották, s így, az ideológiai távolságból adódóan nem is kerültek velük esztétikai kapcsolatba. Megtudtuk ismét, amit pár hónapja már szemléltem egy erről szóló könyvből, hogy ezeket a renitens alkotásokat a sárga borítású, könyvészeti adatok nélküli, kifejezetten a pártelitnek kiadott verzióban olvasták a kultúra elszánt védői, hivatali kötelességből, állítólag különösebb lelkesedés nélkül.

Nagyon izgalmas viszont egy angolból fordított írás a kései LOTMAN periféria-, önéírás- és fordításfelfogásáról. Daniele Monticelli modern politikaelméleti diskurzusban, Derrida, Lacan, Agamben, Bourdieu és más kortárs gondolkodók viszonylatában helyezi el a lotmani rendszert a totalizáció, a szabadság, a felszabadulás fogalmi mentén. A dialógust például Monticelli a következőképpen határozza meg Lotman nyomán szemiotikailag: ez a lefordíthatatlan lefordítása.

A Neprikosznovennij Zapasz rázós témákat taglal: az orosz feminizmus soron következő új hullámának esélyeit mérlegeli Olga Snirova, az 1984-es születésű független szociológus-genderkutató. Olga Burmakova az amerikai feminista blogokat szemléli, Viktorija Szukovataja a kortárs kulturális kritika nyomorék- és rokkant-képét faggatja, a másik testről, a más testéről” szólva, Alek D. Epstein *A mobilizált istenanya* című cikkében a Pussy Riot punk-happeningről értekezik Krisztus Megváltó templomában. Philippe Lejeune-től lefordították ugyanebbe a számba *Az autobiográfától a magunkról szóló elbeszélésig, az egyetemről a rajongók, a civilek közösségéig. Egy bölcsész története* című írását. A szám több szerző hosszú méltatásával zárul Szergej Zenkin új könyveiről. Neki köszönheti az orosz olvasó a francia irodalom- és kultúraelmélet jeles műveinek fordítását, kommentálását, közvetítését, így az idén megjelent *A nem-isteni szakrális. Elmélet és művészi gyakorlat* s a kevésbé ütős elnevezésű *Munkák és elméletek: cikkek* című könyveket. A számban Vjacseszlav Morozov még átlapozza az oroszországi értelmiségi folyóiratokat, ketten az ukrán történettudomány szovjetizációját követik végig, többen elmélkednek az alkalmazott történettudományról, a genderviszonyokról, az orosz nőemancipáció befejezetlenségéről. A kultúrpolitika rovat a vallási alapok letételének esélyéről és szükségességéről tanakodik – az iskolában. Az SZKP KB-n belül (na, jó, most már feloldom: Szovjet Kommunista Párt Központi Bizottsága) szövegdő intim viszonyokról is folytak kutatások, amelyeknek eredményeit most elénk tárják. Könyvet fordítottak *Te vagy az áruló, Sztálin!* címmel a Komintern időszakából s a nyugati nemzetek kisebbségeinek helyzetéről a SzU-ban, az utóbbit *A Nagy Testvér árnyékában* címmel, s a kommunizmus emelkedéséről és hanyatlásáról – ugyanott.

Anna Rotkirch finn szerzőnek egy a Szentpétervári Európai Egyetemi Kiadójánál megjelent könyvével zárnam ismeretésemet, melynek címe: *A férfikérdés: szerelem és szex a péterváriak három nemzedékének önéletírásában*. Így kezdi: „Egyrészt a Szovjetunióban nem volt szex”, másrészt a munka frontjára állított nők azért csak emancipálódtak. A könyv szisztematikus szempontrendszere egyhamar összekavarodik, pornográf lektúrral ötvöződik a példák, a bemutatott történetek által. Azért kiderül, hogy úgy 10-20 évvel később zajlott le náluk a szexuális felszabadulás, mint Nyugaton, nem generációs, inkább szubkulturális kiterjedésben, s míg a nők valahogy összeegyeztették a szovjet életmódot és a nyugati stílust e vonatkozásban, a férfiak totális zavarban voltak.

(Gilbert Edit)

„A Kikötői hírekben az a legjobb, hogy csöppet sem szentimentális”
(Cate Blanchett, a Kikötői hírek című film szereplője)

„A Kikötői hírek arról szól, hogyan találunk közösségre az egyes emberek”
(Julianne Moore, a Kikötői hírek című film női főszereplője)

ANGOL

Számos izgalmas kiállítás miatt sajnálhatják a brit irodalom szerelmesei, ha (esetemben: hogy) nem lehetnek Londonban. Szeptember 12-én nyílik a *Pre-Raphaelites: Victorian Avant-Garde* című rendkívül gazdag tárlat a Tate Britainben, amely gyakran múltba révedő, középkor iránt érdeklődő, nosztalgikus művészeknek látott festők, költők műveinek éppen a modernségét hangsúlyozza: egyfajta korai avantgárdot lát bennük. Szeptember 25-én már bezár a brit táj és irodalom változó viszonyát bemutató nagyszabású kiállítás a British Libraryben, de szerencsére a katalógusa már kézbe vehető (Christina Hardiment: *Writing Britain: Waste lands to Wonderlands*, British Library, 2012). Seamus Perry a Times Literary Supplementben megjelent kritikájában Wallace Stevens egy levelét idézi: „egy hely leírásában élünk, nem magán a helyen”, s a kurátorok is azt hangsúlyozzák, hogy a kiállítás nem csupán azt kívánja bemutatni, miként tükrözi az irodalom az élőhelyeink változását, hanem azt is, ahogyan az irodalom befolyásolja a viszonyunkat egyes helyekhez. S valóban: az angol irodalom számos alakja kötődik elválaszthatatlanul egyes tájakhoz, városokhoz az olvasók képzeletében (sőt, talán az őket nem olvasókéban is). Például Wordsworth és Coleridge a Tóvidékhez, Samuel Johnson és William Blake Londonhoz, Thomas Hardy „Wessex”-hez, Irvine Welsh Edinburghhoz. Az irodalom és a kultúra tágasabb világát hangsúlyozza egy másik, igen reprezentatív kiállítás is a British Museumban. Ennek *Shakespeare: Staging the World* (*Shakespeare: A világ színpadra állítása*, a katalógust Jonathan Bate és Dora Thornton jegyzik) a címe, s a leírás szerint a világvárossá válás határán álló reneszánsz London (bár mai szemmel szinte hihetetlenül apró helyről van szó), s azon keresztül a tágabb világ kapcsolatait mutatják be a drámaíró műveivel. A kiállítás tárgyai között például a kor hírességeinek portréi jelzik a nagytörténelemhez való kapcsolódási pontokat, neves festők Shakespeare-ével hasonló tárgyú vásznai pedig az összefüggéseket a kanonikus művészetrel, a mindennapi viselet darabjai, az életvitel kellékei pedig az egyszerű emberek világával. A darabok máig nyúló jelenlétének legjobb példája talán az összes művek olcsó kiadásának egy példánya, amelyet Nelson Mandela olvasott és szeljegyzetelt a börtönben.

A kiemelt kulturális tradíciók ünneplése egyébként nem egészen független a jelenlegi konzervatív brit kormány kultúrpolitikájától; én mégis azt mondom, hogy bár az Olimpiai Játékok megnyitását a britség ünnepének tervezték, amíg James Bondot és Mr. Beant egymás mellett láthatjuk, Londonban távol még a világvége. Az irodalmi kultuszok azonban virágoznak, kimeríthetetlen anyagot biztosítva a kutatóknak és piacot a könyvkiadóknak. Két nagy tanulmány is megjelent a közelmúltban a két talán legvirágzóbb, klasszikus szerzőkhöz köthető kultuszról: SHAKESPEARE-ÉRŐL és AUSTENÉRŐL (talán a Brontë-nővérek szállhatnak még esélyllyel versenybe). Julia Thomas (*Shakespeare's Shrine: The Bard's Birthplace and the invention of Stratford-upon-Avon*, The University of Pennsylvania Press, 2012) könyve a Bárd szülőhelyének szentélyé és zarándokhelyé válását ábrázolja, s érdekesen érzékelteti a paradoxont, hogy bár a kultusz hatására a szerző életének minden apró részlete hihetetlen jelentőséget nyer, mégis minél közelebb jutunk egy nagy emberhez, annál inkább fokozódik a csalódás esélye, amikor ráeszmélünk: ő is ember volt. Nathaniel Hawthorne például (*A skarlát betű szerzője*) stratfordi látogatása után ezt írta: „azt gondolom, most érzékletesebb és élénkebb képet tudok már alkotni róla mint hús és vér személyről, de abban nem igazán vagyok biztos, hogy ez egészen kívánatos hatás.” Az érdektelen hamphshire-i téglaház, amelyben Austen töltötte élete utolsó nyolc évét, csupán 1948 után kezdett „Jane Austen házává” nemesedni, a szülőházában pedig kizárólag a vízpumpa maradt fenn egyetlen autentikus tárgyként (Claudia L. Johnson: *Jane Austen's Cults and Cultures*, The University of Chicago Press). A seregestül érkező Jane-hívőket azonban ez sem zavarja. Néha komikus, de jelentős módja ez is irodalom és táj érintkezésének.

Pendle dombja – az északnyugat-angliai Lancashire megyében – is az angol irodalom mitikus (inkább misztikus) helyszínei közé tartozik. Ehhez kötődnek az 1612-es hírhedt boszorkány-perek, amelyekben tizenkét személyt tíz fő meggyilkolásával vádoltak, s csak egyiküket ítélték ártatlannak. Az egyik legjobban dokumentált boszorkányper Anglia történelmében számos irodalmi feldolgozást ihletett, Thomas Heywood és Richard Brome kortárs darabjától William Harrison Ainsworth Viktória-korabeli regényén át Blake Morrison 1996-os verseskötetéig. Jeanette WINTERTSON legújabb kisregénye is (*The Daylight Gate* [Napfény kapu], 2012), amely a horrorfilmekre és -könyvekre szakosodott Hammernél jelent meg, a „boszorkányokról” szól. A regénynek (mint Winterson újabb műveinek általában) vegyes volt a fogadtatása. A szerző, aki hisz benne, hogy az irodalom (és a szerelem) képes fenekestül felforgatni egész modern életvitelünket, s hogy életvitelünk jócskán rá is szorul a felforgatásra, ennek érdekében az elmúlt években számos lektűrösnek ható elemet beenged műveibe, s a populáris műfajok (korábban például a sci-fi) világában is helyet keres radikális vízióinak irodalmi megvalósítására. Ez persze nem minden olvasónak van a kedvére. A regény is mintha a nemi és társadalmi érintkezés lehetőségeit vizsgálná egy babonás rémtörténet keretei között. Rövid idézet a szerző honlapján olvasható izelítőből: „A máig élő hagyomány vagy babona szerint a Pendle Erdőben született leánygyermeket kétszer kell megkeresztelni: egyszer a templomban, egyszer pedig egy fekete vízű medencében, a domb lábánál. Azután a domb megismeri a leányt.”

(Gárdos Bálint)

FRANCIA

Franciaországban a szeptemberi *rentrée littéraire* 646 új regénnyel várta az irodalomkedvelőket. Az őszi irodalmi díjak egyik várományosaként emlegetik például Amin MAALOUF libanoni származású, 1949-es születésű író. A francia nyelvet egy bejrúti iskolában tanulta, majd 1976-ban hagyta el polgárháború dúlta hazáját, vele együtt pedig anyanyelvét, hogy azután francia nyelven kezdjen írni, eleinte újságíróként, később szépíróként is. Nyelvváltásáról a következőket írja: „Ha bizonyos dolgokról arabul akartam volna írni, valami visszatartotta volna a kezem. Valószínűleg sokkal szabadabban írok francia nyelven az arab kultúráról.” Életműve nem kis elismerést kapott a nyáron – legyen szó francia vagy arab nyelvű író-sokról: a Francia Akadémia 2012. június 14-én beválasztotta őt halhatatlanjai közé. Maalouf az ötödik olyan író, aki nem francia származásúként lett a nagy intézmény tagja. (Az első egyébként Léopold Senghor, a frankofónia ötletgazdája, a híres szenegáli államférfi-költő volt.) Mint ismeretes, minden egyes új tag egy nagy előd „székét” örökli, például Maalouf Claude Lévi-Straussét, így székfoglaló előadását is neki illett szentelnie. Maalouf már 1993-ban Goncourt-díjas lett a *Rocher de Tanios* (*Tanios sziklája*) című regényével, könyveit mintegy húsz nyelvre fordították le világszerte, és műveinek az olvasók körében is nagy sikere van. Az idei *rentrée*-n a *Désorientés* (*Eltévelyedettek*, Grasset) című regényével van jelen. A főhős, Adam elismert történészként él Franciaországban, de egy váratlan telefonhívás hatására azonnal visszatér szülőföldjére, Libanonba, ahol sok év után szembe kell néznie barátai sorsával, hazája problémáival, és mindközben természetesen saját életével is számot vet.

Linda LE (1963) vietnámi származású, de francia anyanyelvű író, aki 1977-ben telepedett le Franciaországban. Művei a nagyközönség körében nem nagyon ismertek, de a kritikusok régóta elismerik irodalmi teljesítményét. A nyárvégi nagy könyvmustrán a *Lame de fond* (*Mélyhullám*, Christian Bourgois) című regényével jelentkezett. Témája kicsit emlékeztet az előbb bemutatott Maalouf-könyvre, hiszen az író is hasonló kérdéseket feszeget ebben a művében. Így például: mi az, hogy identitás, miképpen tartozunk egy országhoz, egy kultúrához? A vietnámi főhős, Van, hazáját zavaros időkben hagyja el és Franciaországban kezd új életet. Rátalál a szerelemre a breton Lou személyében, születik egy lányuk, aki a történet idején már problémás kamasz. Van kiváló tudós-tanár lehetne egy egyetemi katedrán, de ő megelégszik szerény korrektori állásával és a városrész egyszerű bisztrójának egyszerű vendégeivel, mint barátokkal. A narráció Van elbeszéléssel kezdődik: „Sosem voltam valami nagy dumás életemben. Most, hogy a koporsómban fekszem, bezzeg megjött a beszélhetnékem.” Van autóbaleset áldozata lett. A járművet, amely elütötte, Lou vezette. De a regény nem krimi, nem előre kitervelt gyilkosságról van szó. A narráció szokatlan megoldást követ, hiszen Van síron túli elbeszélése után még további három szereplő meséli el az eseményeket saját szempontjából: a feleség, Lou, lányuk, Laure és egy titokzatos nő, Ulma. Erényként emeli ki a kritika a szépen megírt szöveget, a költői nyelv alkalmazását, a magával ragadó stílust.

1986-ban láthattunk egy felkavaró francia filmet, amelyről sokat beszéltek akkoriban: Jean-Jacques Beinex filmjét *Betty Blue* címen mutatták be a magyar mozikban. A regényt és forgatókönyvet írták a Philippe DJIAN írta, aki az idei *rentrée*-n egy talá- (37,2 *le matin*) az a Philippe DJIAN írta, aki az idei *rentrée*-n egy talá- (37,2 *le matin*) az a Philippe DJIAN írta, aki az idei *rentrée*-n egy talá- nyos című regénnyel állt elő: „Oh...” (Gallimard). Djian tehát több mint harminc éve jelen van az irodalmi életben (a nagy amerikai beat-nemzedék inspirálta őt arra, hogy író legyen), de sokáig csak a populáris irodalomba sorolták. Hosszú ideje viszont már a leg-több kritikus egyetért abban, hogy nagyon komoly írói rangja van a francia irodalomban. Új könyvét a legfeministább és legőrültebb regénynek titulálta egyik kritikusa. Djian mindig is az örület szak-értőjének számított, aki sokszor ábrázolja műveiben a családi mik-rokozmosz irracionalitását, a látszólagos normalitás mögött lap-pangó kisebb-nagyobb devianciákat. A narrátor egy nő, Michele (az író először bújjik női elbeszélő bőrébe), aki megerőszkolása (az író először bújjik női elbeszélő bőrébe), aki megerőszkolása ellenére folytatja viszonyát az öt megerőszkolással, de viszonya van legjobb barátnője férjével is. Szentimentalizmusnak nyoma sincs a főszereplő figurában, nem érzi áldozatnak magát, nem függ senkitől, nem jellemzi túlzó anyai szeretet: egy intelligens, ti-tokzatos és szabad nő. Az őt körülvevő férfiak viszont egytől egyig elviselhetetlenek: idegesítő férj, ütődött fiú, bunkó szerető. Az író azt mondta egy interjúban, hogy Michele olyan, amilyenek Bettyt képzelte volna 50 évesen. A könyv megjelenése kapcsán hosszú interjúk olvashatók és láthatók az interneten, amelyekben Djian fontos gondolatokat oszt meg olvasóival az irodalom sze-repéről (mindent az irodalomnak köszönhet) vagy a mai francia irodalom helyzetéről (elég sarkos véleménye van a jelenleg nép-szerű írókról).

(Klopfér Ágnes)

SPANYOL

Az Alfaguara Kiadó újdonságai között tallózva ezúttal a legkülönfélébb műfajú köteteket találjuk. Kezdetnek itt van a friss Nobel-díjas, Mario VARGAS LLOSA új könyve, a *La civilización del espectáculo*, mely a kortárs kultúra egyik legszembetűnőbb problémáját boncolgatja. Azt mégpedig, hogy az értelmiség, amely a XX. századig tudatosan részt vett a társadalmi vitákban és kötelességnek tartotta a nyilvános állásfoglalást, mára miért húzódott vissza, miért döntött úgy, hogy a diszkrét hallgatás elefántcsonttornyában éljen, és létezése különösebb társadalmi hatás nélkül maradjon. A Nobel-díjas író nem kevesebbet állít, mint hogy „a kultúra, a szó hagyományos értelmében, napjainkra az eltűnés határára került”, hiszen eredeti társadalmi küldetését mára az egyéni szórakozás-szórakoztatás funkciója tölti be. „E rövid esszének nem célja a kortárs kultúra számos értelmezését tovább szaporítani, mindössze meg kívánja állapítani, hogy amit akkor mondtak kultúrának, amikor az én generációm iskolába vagy egyetemre ment, jókora átalakuláson ment keresztül, és valami zavaros dolog lépett a helyébe, egy svindli, mely szemlátomást könnyedén és közmegegyezéssel valósulhatott meg” – írja Vargas Llosa.

Az idén májusban elhunyt mexikói Carlos FUENTESTÓL, akinek a magyar olvasó számos regényét olvashatta már fordításban, ezúttal egy visszaemlékezés-kötetet vehetünk a kezünkbe. A kötet címe *Personas*, és valóban erről szól: a szerző számára fontos, kedves „űitársak” jegyzéke, számadás a közösen átélt eseményekről, viszontagságokról, tanulságos történetekről, anekdotákról. A kötet hangulata bensőséges, mégsem szentimentális, egyszerre elgondolkodó és szenvedélyes, és bár a műfaj némiképp eltér attól, amit eddig Fuentestól olvashattunk, a stílus változatlan: hibátlan, összetéveszthetetlen próza. A kötetben szereplő személyek kivétel nélkül Mexikó és a világ kulturális életének kiemelkedő alakjai, így például Alfonso Reyes, Luis Buñuel, François Mitterrand, André Malraux, Susan Sontag, Pablo Neruda vagy épp Julio Cortázar.

Ami pedig a friss regénytermést illeti, elsőként a guatemalai Rodrigo REY ROSÁT említjük, aki a napokban megjelent *Los sordos* (*Süketek*) című regényével máris számtalan pozitív kritikát zsebelt be. A szerzőről a napjainkra ugyancsak kanonikussá vált, ám tragikusan fiatalon elhunyt Roberto Bolaño nemes egyszerűséggel azt mondta: „kiforrott mester, generációm legjobbjá”. A regény két eltűnéssel kezdődik: az egyik egy süket kisfiú, aki egy Guatemala belsejében lévő faluban él, a másik pedig Clara, egy gazdag bankár lánya. A regény krimiszerűen vizsgálja, vajon van-e a két eset között összefüggés, és mi a szerepe Clara szeretőjének, aki egyszersmind a család ügyvédje, a lány testőreinek, apjának, vagy épp az orvosoknak, akik egy gyanús ügyletekkel foglalkozó kórházat üzemeltetnek. A regény azonban túlmutat azon, hogy pusztán krimi legyen: a mai Guatemaláról is tökéletes képet fest, ahogy a *Le Monde* kritikusa fogalmaz, „különlegesen visszafogott, szűkszavú, izgalmas mű. Fölösleges sallangoktól mentes irodalom, ahol a szépség mintha ebből a különös csönd felé hajlásból születne.”

Tavaly már írtunk a kolumbiai Fernando VALLEJÓRÓL, aki akkor a Mexikói Könyvvásár fődíját nyerte meg, most pedig új regény nyel jelentkezik. Az *El cuervo blanco* (*A fehér holló*) főhajtás Rufino José Cuervo (1844–1911) kolumbiai tudós, humanista előtt, akinek a nevéhez a legnagyobb lélegzetű lexikográfiai tanulmány, a *Diccionario de construcción y régimen de la lengua castellana* köthető. A könyvbemutatón a szerző elmesélte, hogy a regény megírásához végigolvasta azt a közel 1600 levelet, amelyet az Instituto Caro y Cuervo őriz, és amelyeket „don Rufino” mintegy 200 levelezőpartnerrel váltott, ezekben kristályosítva ki az elméletét. Ha a teljes levelezés nem volna elegendő, Vallejo a bogotai Nemzeti Könyvtárban azt az 5200 kötetet is tanulmányozta, amit a neves kolumbiai filológus olvasott, hogy műveltségét feltérképezze. És úgy tűnik, Rufino José Cuervo életművén keresztül Vallejo valami különös, ontológiai istenérvre is rábukkant, művének nem titkolt célja, hogy szentté avassa Cuervót: „hiszen hogyan volt képes egy ilyen jelentéktelen kis ország, mint Kolumbia, olyan nagylelkű, jó-ságos géniust szülni, mint amilyen Rufino José Cuervo Urisarri, aki még a középiskolába is alig tette be a lábát, mert mindent a könyvekből tanult, és 38 évesen, amikor Párizsba ért, mégis lényegét tekintve elkészült csodálatos *Diccionario de construcción y régimen de la lengua castellana*ja, melyben jól-rosszul sikerült kényszerzubbonyba erőszakolnia ezt a zavaros nyelvet? Nos, úgy, hogy Isten létezik. Ez az én grammatikai-lexikográfiai bizonyítékom Isten létezésére és Kolumbia nagyságára.

(Kutasy Mercédesz)

HONNAN JÖNNEK AZ ÖTLETEK?

ORAVECZ GERGELY '12

Panel 1: SZIA, HOGY ALLSZ A KÉPREGÉNNYEL? SZEPTEMBER 10 KÖRNYÉKÉN KELLENE MAJD LEADNOD -- GONDOLTAM, RA'KÉRDEZEK MÁR MOST, MI ÚSSÁG. AJAJ!

Panel 2: MÉG NEM TUDTAM DOLGOZNI RAJTA, MERT BEJÖTT EGY CSOMÓ HATÁRIDŐS MELŐ. MEGPRÓBÁLOK ÖSSZEÖZNI VALAMIT, DE AZÉRT MEGNYUGTATÓ LENNE TUDNI, HOGY HA NEM SIKERÜL, VAN MIT LEFŐZÖLNÖTŐK HE-LYETTE

Panel 3: AZT MONDJA, HOGY NINCS SEMMIJÜK TARTALEKBAN, MERT KÉSZPÉNZNEK VETTE A MEGÁLLAPODÁST, HOGY ÉN KÜLDÖK VALAMIT... PEDIG ÉN CSAK AZT KERDEZTEM, HOGY HA SZERETNÉK CSINÁLNI KÉPREGÉNYT, MIKORRA KÉNE ELKÉSZÜLNÖM VELE. MÁSKOR IN-KÁBB AKKOR AJÁNLKOZZ BE, HA VAN IS VALAMI ÖTLEDED.

Panel 4: EZ AZ, HOGY VOLT, DE MÁR NEM TETSZIK... MOST MEG MÁR NINCS IDÉM IHELETETT HANGULATBA JÖNNI. EDDIG A VIZSGÁIDŐSZAK ÉS A MELŐ, MOST A KÉT ESKÜVÖNK... LEHETETLEN. SZERINTEM MENNI FOG.

Panel 5: AZ A BAJ, HOGY MINDEN TÖRTÉNETET ELMONDTAK MÁR. VAGY INKÁBB AZ, HOGY ÉN NEM VAGYOK TÖRTÉNETMÉSZÉLŐ. NEM TUDOK KITALÁLNI NARRATÍVÁKAT... A SAJÁT ÉLMÉNMEIMRŐL TUDOK MESÉLNI, KICSIBEN. EGYELŐRE. KÉSŐBB ÖSSZEJÖHET VALAMI NAGYOBB IS. DE SCHOPENHAUER IS MEGMONDTA, HOGY AZ EMBER FIATALON INKÁBB LYRIKUS, MERT AZ KÖNNYEBB. JÓ, MERT NÉGY HÓNAPIG MENT NAPONTA. DE TÖREDEKES VOLT, ÉS EZ A LÉNYEG. AZÉRT A BLOSSZA EGYÁLTALÁN NEM VOLT KIS DOLG.

Panel 6: RAJZOLJ VALAMIT ARRÓL, MIHIGYA HAZÁS ÉLET. EZ MOST NAGYON AKTUALIS LESZ ÚGYIS. AZÉRT NEM BAJ, HA NEM A LEGNAGYOBB KÖZHELY A TÉMAJA. EGYÉBKÉNT SEM HISZEM, HOGY SOKKAL MÁSABB LESZ, MINT EDDIG VOLT.

Panel 7: SZIA, BÉNEDEGÜZ! HÁT, SAJNOS LEMARADTÁL A NAGY ESEMÉNYRŐL! AZ HAGYJÁN, DE MOST EGY PÁR NAPIG ITTHON SEM LESZÜNK, HOGY FOGLALKOZZUNK A CICAVAL.

Panel 8: MINDENT BEPÁKOLTÁL? MAJDNEM... KÉNE VINNI VALAMI OL-VASNIVALÓT AZ ÚTRA, NEM? MÉGISCsak HÉT ÓRÁT LESZÜNK EGY BUSZON. JÓ, DE GYORSAN, MERT EL FÖ-GUNK KÉSNI!